

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARĖ
AGNĖ ZUOKIENĖ**

Kodas 8860529 Gedimino pr. 53, LT- 01109 Vilnius Tel. (8-5) 2396700
El.p. Agne.Zuokiene@lrs.lt

LR žemės ūkio ministerija
LR žemės ūkio ministrui Kaziui Starkevičiui
Gedimino pr.19 (Lelevelio g.6),
LT-01103 Vilnius

2010 04 09 Nr.123

**DĖL VAISIŲ VARTOJIMO SKATINIMO MOKYKLOSE PROGRAMOS 2010-2013 M.
ADMINISTRAVIMO TVARKOS IR TAISYKLIŲ**

Kaip LRS Sveikatos reikalų komiteto narė, labai džiaugiuosi, kad Lietuvoje įgyvendinama „Europos vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa“, kad vaikams diegiamas supratimas apie vaisių ir daržovių vartojimo teigiamą poveikį sveikatai, ir siekiama sumažinti netinkamos mitybos, antsvorio ir nutukimo sukeltas sveikatos problemas.

Susipažinau su patvirtinta nauja šios programos strategija 2010-2013 metams, prašau suteikti informacijos:

1. Ar jau yra parengta nauja vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos 2010-2013 m. administravimo tvarka ir taisyklės? (Jei dar ne, gal galima būtų susipažinti su ruošiamu projektu, nors ir nesuderintu su kitomis institucijomis).
2. Strategijoje numatytos vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programos įgyvendinimui lėšos skiriamos iš Europos žemės ūkio garantijų fondo – 2 973 897 litai (861 300 eurų) kiekvienais metais, o iš Lietuvos valstybės biudžeto – 2 123 989 litai (615 150 eurų) kiekvienais metais; Šis santykis nėra 50/50, jis yra 57/43 – kodėl? Kas ir kuo remiantis nusprendžia, koks turi būti mūsų šalies indėlis iš biudžeto, o kokių šalių indėlis gali būti tik 25 proc.?
Suprantu, kad indėlis priklauso nuo šalies BVP, tačiau kaip matyti iš 2009/2010 metų programos strategijos, pirmaisiais metais Europos žemės ūkio garantijų fondo indėlis - 1 050 000 litų, o Lietuvos – 350 000 litų.(santykis 75/25).
3. Kodėl remiantis 2009-2010 metų ir 2010-2013 metų programos strategijomis bei taisyklėmis, Lietuvoje paramos gavėjai - tik pradinė klasių moksleiviai. Tuo tarpu EB Reglamente Nr.13/2009 nurodoma, kad gali dalyvauti ir vaikų lopšeliai, ir kitos ikimokyklinės įstaigos, pradinės ir vidurinės mokyklos (6 punktas).
4. Šiomet programai skirta 1,4 mln litų, vadinasi, už juos 4 kartus per savaitę, po morką, obuolį ar sulčių stiklinę galėtų gauti 58 000 Lietuvos vaikų (skaičiuojant, išminusuotos logistikai skirtos lėšos, bei skaičiuota nurodyta morkos kaina - 0,87 lt/kg, obuolių kaina - 0,95 lt/kg, sultčių - 0,95 lt už litrą; vienam vaikui - obuolys 140-200g, arba morka 90-140 g , arba 200 ml obuolių ar daržovių sulčių).

Šiuo metu programoje dalyvauja apie 25 000 vaikų, nemaža dalis jų prisijungė visai neseniai. Kaip bus panaudoti šiai programai neišleisti pinigai? Galbūt vertėjo numatyti didesnės aprėpties moksleivių grupę?

5. Bendrijos paramos lėšomis padengiama vaisių ar daržovių įsigijimo kaina, o taip pat logistikos išlaidos, reikalingos įrangos įsigijimo/nuomos, projekto viešinimo bei vertinimo išlaidos, plakatų gamybos išlaidos. Reglamento (EB) 288/2009 4 straipsnyje nurodoma, kad visos šios išlaidos negali sudaryti daugiau nei 5 proc. biudžeto kainos, o vien tik logistika negali sudaryti daugiau 3 proc. biudžeto (Lietuvos atveju - nuo 861 300 tūkst. eurų iš Europos žemės ūkio garantijų fondo?).

Kas reglamentuoja, kaip turi būti panaudojama lėšų dalis iš nacionalinio biudžeto indėlio (Lietuvos atveju - 615 150 eurų) ?

Ar dalis šių lėšų bus skirta mokyklų motyvavimui, ar jų vadovų paskatinimui dalyvauti programoje, nes pagal dabartines taisykles mokyklos prisiima gana daug įsipareigojimų: dokumentų apskaita, ataskaitos, finansinė rizika, jei paramos dalis nebus pateisinta ir nubraukta; o maisto ruošimo skyriuose, valgyklose personalas turi papildomo darbo – nuplauti vaisius ir nuskusti daržoves, taip pat išdalyti jų porcijas vaikams (ar morkos patiekiamos mokyklai – jau nuplautos ir nuskustos? Taisyklėse rašoma „prieš tiekiant vartoti vaisiai ir daržovės turi būti plaunami“. Kada? - Prieš tiekiant į mokyklą, ar prieš tiekiant vaikams?), taip pat turi išdalyti jų porcijas vaikams.

6. 2010-2013 metų strategijoje 22 punktas įpareigoja programoje dalyvaujančias mokyklas vesti bent 4 užsiėmimus, skirtus vaikų žinioms apie sveiką mitybą arba vaisių ir daržovių naudą sveikatai, per vienerius mokslo metus; taip pat turi būti taikoma mažiausiai viena papildoma priemonė (ekskursija į sodininkystės daržininkystės ūkį, mokymai mokytojams ar kt.). Ar yra numatyta lėšų šioms priemonėms įgyvendinti?

7. EB Reglamente nurodoma, kad produktų sąrašą turi tvirtinti kompetentinga nacionalinė sveikatos apsaugos institucija. Kas tvirtino Lietuvoje tiekiamų produktų sąrašą?

Jei 2009/2010 strategijoje buvo tik obuoliai, morkos ir sultys, tai 2010-2013 jau yra platesnis asortimentas: morkos, obuoliai, kriaušės, bananai, citrusų vaisiai. Vaikai turės gauti visų išvardintų produktų. Lietuvoje išauginti produktai turėtų sudaryti 2/3 produktų kiekio. Kadangi kainos nustato taisyklės (o naujajai strategijai jų dar nėra paskelbta), pagal ką kainos bus tvirtinamos?

8. Kasmet, iki sausio 31 d., programoje dalyvaujančios valstybės narės turi pranešti Komisijai apie savo dalyvavimą programoje – kokia apimtimi ir kaip jos dalyvaus. Kokius pranešimus mes siuntėme iki 2009 01 31 ir iki 2010 01 31?

Remiantis šiomis valstybių paraiškėmis, biudžetas perskirstomas (nedalyvaujančių ar mažiau dalyvaujančių šalių sąskaita) iki kiekvienų metų 03 31. Kokia galutinė paramos dalis, po patvirtinimų ir perskirstymo, atiteko Lietuvai 2010-iems metams?

9. Kodėl Lietuvoje programa vadinasi „Vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa“, kai EB Reglamente rašoma „vaisių ir daržovių“, juo labiau, kad ir lietuviško varianto išaiškinime į asortimentą yra įtrauktos morkos (daržovės)?

10. Programą „Vaisių vartojimo skatinimas mokyklose“ įgyvendina VĮ Žemės ūkio ir maisto produktų rinkos reguliavimo agentūra. Agentūra atsako už:

- išdalytų produktų registravimo žurnalų, paramos paraiškų ir kitų paramai administruoti reikalingų dokumentų formų parengimą ir patvirtinimą Rinkos reguliavimo agentūros direktoriaus įsakymu;
- informacijos apie paramos gavimo sąlygas ir tvarką, prašymų formų, kitų dokumentų bei rekomendacijų paskelbimą Rinkos reguliavimo agentūros interneto tinklalapyje www.litfood.lt;
- informacijos apie paramos panaudojimą, nurodant galutinius paramos gavėjus pagal rajonus, jų suvartotus produktų kiekius, išmokėtą paramą ir kitą aktualią informaciją, paskelbimą Rinkos reguliavimo agentūros interneto tinklalapyje www.litfood.lt;
- plakatų, skirtų visuomenei informuoti, kad vaisių vartojimo skatinimo mokyklose programa gavo Europos Bendrijos paramą, poreikio nustatymą ir informacijos apie tai perdavimą Žemės ūkio ministerijos Bendrosios rinkos organizavimo departamentui;
- prašymų bei kitų dokumentų priėmimą, paramos gavėjų patikrą vietoje bei paramai išmokėti reikiamų ir teisingų duomenų pateikimą Nacionalinei mokėjimo agentūrai;
- programos stebėsenos, pranešimų ir ataskaitų, nustatytų reglamente (EB) Nr. 288/2009, teikimą atsakingoms ES institucijoms ir Žemės ūkio ministerijos Bendrosios rinkos organizavimo departamentui.

Kiek kainuoja šis programos įgyvendinimas kasmet?

LR Seimo narė

Agnė Zuokienė

